

Konference Roboty 2020/2030 – vše na jednom místě

Konference Roboty už má své pevné místo v kalendáři na konci ledna. Letos lze hořit o dvou konferencích, které se vzájemně doplňovaly a tematicky přecházely jedna v druhou. První z nich, *Roboty 2030* s podtitulem *Strategie pro robotizaci s výhledem do roku 2030*, představovala především zahraniční řečníky a věnovala se tématům přesahujícím nejbližší období. Následující dva dny byly pod názvem *Roboty 2020* věnovány současnému stavu problematiky, projektům, referencím a diskusím o pozitivních i negativních zkušenostech. Nedílnou součástí jednotlivých bloků byly diskuse, prostor na otázky a odpovědi a výrazný časový prostor pro setkání a diskuse. Není cílem

článku vyjmenovávat jednotlivé přednášející, popř. témata jednotlivých přednášek a prezentací, tyto informace jsou k dispozici na stránkách www.konference-roboty.cz. K hlavním myšlenkám, které si mohl posluchač z této akce odnést, patří celkový pohled na stav problematiky robotizace u nás, v Evropě a ve světě, vize do budoucna, ale také bezprostřední zkušenosti. Důležité byly názory čerpané z prezentací, ale ve velké míře i z rozhovorů jednotlivých účastníků. Je to skoro k neuvěření, ale letos je to sto let, co bylo Karlem Čapkem uvedeno do světa slovo robot. Na tuto skutečnost poukázali nejen organizátoři z Trade Media International, ale i mnozí řečníci. Milou pozorností pro hosty konference byl výtisk hry R.U.R., ve které toto slovo poprvé spatřilo světlo světa.

Změny v obchodních modelech a návratnosti investic

O potřebě růstu využívání robotů svědčí zejména vzrůstající zájem o konferenci. Nicméně budoucnost v průmyslu se bude týkat následujících změn: pevná instalace technologických zařízení se bude měnit na flexibilní, snahy o vymístění pracovníků z provozu budou přecházet v interakce s velkou frekvencí, sdílený pracovní prostor s roboty se postupně stane standardem, opakovaná práce robotů se bude měnit v práci charakterizovanou častými změnami a dlouhodobá návratnost investic ve velmi krátkodobou. S uvedenými tématy souvisí i představa, že roboty do roku 2025

zastanou více než 15 % vykazované práce, tedy dvakrát více oproti dnešku.

Často diskutovaná otázka, zda roboty vezmou lidem práci, je snad již minulostí. V zemích s největším počtem robotů na pracovníka je zároveň malá nezaměstnanost. A běžnou

Obr. 1. Pohled do sálu – konference Roboty 2020

záležitostí se stává nájem robotů, v podstatě v úloze brigádníků. Tato služba už je nabízena i v Česku. Naproti tomu je nutné poukázat na to, že snaha o okamžitou náhradu lidské práce ve firmě má své limity. U dobře připravovaných projektů jsou postupy relativně jednoduché, u implementace *ad hoc* se často

Obr. 2. Nenahrazujte lidi roboty tam, kde to není efektivní: robot přípravu kávy sice zvládne, ale barista je rychlejší, lepší a komunikativnější

nehodou projevit problémy s transferem znalostí – jak vlastního výrobního postupu, tak o uvedení robotu do provozu.

Velké změny nastávají v obchodních modelech. Bude se nakupovat řešení, ne jen produkt. Také k tomuto tématu byla mezi účastníky dlouhá diskuse. Koupit produkt je už dnes velmi jednoduchá záležitost, koupit celkové řešení představuje projekt s delší návrat-

ností a s významnou spoluprací jak dodavatele, tak odběratele. Vždyť zde jde většinou o dodávky inženýrské organizace, která musí disponovat zkušenostmi s danou technologií. Roboty jsou jednoznačně součástí linky, včetně automatizace, měření a regulace a vazeb na další technologická zařízení.

Datové toky a digitální dvojčata

K topologii řízení bylo možné vyslechnout různé názory. Pro budoucnost je asi nejbližší představa, že i přes snahy o distribuci řízení budou nutná určitá centra. Především je to oblast plánování, která již ze svého principu vyžaduje centralizovaný přístup. Druhé centrum představuje centrální archiv dat v časových řadách, který umožňuje efektivní analýzy dat a jejich využití v praxi nejen v řízení výrobního procesu, ale především v prediktivní údržbě a servisních úkonech seřizování a přestavování linek a dalších výrobních zařízení. Zda budou data archivována v cloudu, nebo na vlastních či pronajatých serverech, je čistě technická otázka. Důležitější je vytvoření jednotného prostředí ze stávající situace, kdy v jednom podniku existuje několik, až několik desítek archivů dat – datových sil.

Z těchto předpokladů vychází i představa, že budoucnost má jednoznačně síťovou strukturu toků, a to jak informačních, tak materiálových, v celém hodnotovém řetězci. Vertikální struktura vede k určitému alibismu a sporům o kompetence, horizontální struktura vyhovuje jen určitým průmyslovým odvětvím. Proto se síť a matice jeví jako cesta, která má budoucnost. Centrální plánování v podnikových procesech, archivace a analýzy dat ve správním procesu a horizontální toky informací, produktů a práce.

Všechny prvky výroby jsou součástí jedné sítě – stroje, roboty, dopravní prostředky, lidé – a mají svá virtuální dvojčata, která mezi sebou neustále komunikují a vyjednávají. Přitom mají jedno společné – cíl. Tento přístup k budování průmyslového podniku představuje zcela novou kvalitu. Základem je vytvoření přehledového datového modelu, ujasnění si souvislostí, definování zadání. Řešení bez celkového nadhledu většinou vede ke zklamání. Víra v umělou inteligenci – dnes zejména reprezentovanou neuronovými sítěmi – bez začle-

nění do celého komplexu strukturovaných, popsaných a datově podpořených modelů vede ke zklamání.

Bezpečnost

K velkým tématům současnosti patří bezpečnost. I na konferenci Roboty 2020 bylo možné vyslechnout přednášky s touto tematikou, a především vidět spoustu řešení, která umožňují přemístit robot z klece a používat ho na běžném pracovišti. Šlo především o polyuretanovou „kůži“, kterou lze na robot upevnit pomocí magnetů. Při dotyku dochází k zastavení činnosti. Avšak bezpečnostních řešení byla prezentována celá škála.

Vzdělávání

Důležitá byla také otázka vzdělávání. Nejen techniků, pracovníků údržby a vývoje, ale hlavně operátorů a dalších dělnických profesí.

Formy dokumentace činností, využívání animací, přehrávání pracovních postupů na obrazovce na pracovišti, vzájemné předávání zkušeností – to je výrazný trend poslední doby. Potom je vždy škoda o takto vzdělaného zaměstnance přijít. Vždyt inovace prosazované zdola patří k těm nejefektivnějším. Ke zkušenostem rovněž patří doporučení, že kde je možné efektivně využít člověka, je dobré se mu nebránit. Lidé přece stále mají lepší hmat, oči a mozek. Je tady prostor jak pro mobilní roboty, tak pro kolaborativní roboty.

Modelování a virtuální realita

Digitální dvojčata a virtuální realita jsou také často diskutovaná témata. Za hlavní potíže je označována míra shody modelu s realitou. Především změny v průběhu času nemusí být vždy podchyceny a potom může digitální model představovat významnou překážku v realizaci nové technologie.

Závěrem

Závěrem je třeba si uvědomit, že oproti robotům ve hře R.U.R. je průmyslový robot vždy řízené zařízení. Dnes se převážně hovoří o využívání robotů ve strojírenství a automobilovém průmyslu. Svou cestu si našly i do všech odvětví těžkého průmyslu – do hutí, dobývacích procesů, těžké chemie nebo do výroby stavebních hmot. Naproti tomu je ještě obrovský prostor pro použití robotů v neprůmyslové sféře, např. v nemocnicích, nejrůznějších logistických centrech a skladech, v domácnostech, obchodech a restauracích.

Určitě i tato témata se stanou předmětem náplně příštího ročníku konference Roboty, která se uskuteční v Brně ve dnech 26. až 28. ledna 2021.

Radim Adam

(Foto: Trade Media International)

Přípravy MSV pokračují podle plánu

Mezinárodní strojírenský veletrh je jednou z nejdůležitějších událostí tuzemského průmyslu. Za svou více než šedesátiletou historií si vybudoval silnou pozici nejen v České republice, ale v celé Evropě. I přes aktuální situaci, která významně zasáhla oblast veletržnictví, pokračují přípravy 62. ročníku MSV podle plánu. Budoucnost průmyslu se představí na výstavišti v Brně od 5. do 9. října 2020. O změně termínu pořadatelé neuvažují.

„Pevně věřím, že do října budou vytvořeny standardní podmínky včetně otevření hranic a zrušení povinnosti nosit roušky. Věřím, že letošní MSV přispěje k restartu ochromené ekonomiky,“ uvedl Jiří Kuliš, generální ředitel společnosti Veletrhy Brno. V letošním roce se společně s MSV konají i specializované technologické veletrhy IMT, Fond-Ex, Welding, Plastex a Profintech.

Návštěvníky MSV tvoří zejména odborná veřejnost, přičemž většina z nich rozhoduje nebo spolurozhoduje o investicích a nákupech ve firmách. MSV vytváří důležitou platformu pro rozvoj obchodních vztahů napříč průmyslovými obory. Ve druhé polovině roku by se veletrh mohl stát symbolem obnovení ekonomiky a průmyslu po koronavirovém šoku. „Doufám, že většina domácích i zahraničních vystavovatelů využije MSV jako příležitost prezentovat svoji připravenost na restart ekonomiky. Pro náš svaz a jeho členy je letošní rok důležitý také konáním specializovaného veletrhu obráběcích a tvářecích strojů IMT.

Proto bych si přál, aby prezentace našeho oboru byla i letos co nejuspěšnější,“ sdělil Oldřich Paclík, ředitel Svazu strojírenské technologie.

Na současnou situaci musel pružně zareagovat i elektrotechnický průmysl, a to zejména vzhledem k širokému rozsahu svých odběratelů. „Uvědomujeme si, že ve druhé polovině roku, kdy všichni věříme v opětovné nastartování české ekonomiky, bude ve spoustě firem prostor i ochota efektivně investovat do nové techniky. A právě na MSV 2020 bychom chtěli ukázat, že promyšlená a optimálně realizovaná digitální transformace a investice do digitálních inovací ve firmách budou tou nejlepší reakcí na právě probíhající pokles průmyslové výroby. Současné komplikované období nás v mnoha ohledech posunulo ve vnímání digitální gramotnosti správným směrem. I na MSV 2020 uděláme všechno pro to, abychom v tomto pozitivním trendu pokračovali,“ oznámil Jiří Holoubek, prezident Elektrotechnické asociace ČR.

Právě digitalizace bude patřit k hlavním tématům letošního MSV. Veletrh tak firmám zprostředkuje příležitosti, jak úspěšně zvládnout transformaci průmyslu spojenou s nástupem digitalizace technologií výroby. Chytré továrny budou založené na kooperaci pracovníků a umělé inteligence a také vzájemné mezifirmní digitální spolupráci. Komunikační toky mezi jednotlivými stroji, logistikou i obchodem pobeží automaticky, přičemž člověk bude tyto procesy řídit a korigovat. Řešení zaměřená na budoucnost průmyslu budou na MSV k vidění ve všech výstavních halách. Již podruhé se navíc představí speciální expozice Digitální továrna 2.0.

Tradiční účastníci i nové firmy

Pořadatelé očekávají účast všech tradičních vystavovatelů. Zvýšený zájem navíc projevíly firmy, které se měly prezentovat na zrušených oborových veletrzích v tuzemsku či v zahraničí. Opět se očekává i velký podíl zahraničních účastníků. Potvrzena je účast Ruské federace jako partnerské země. Poprvé je ohlášena oficiální účast Japonska.

Více informací zájemci naleznou na stránkách www.msvbrno.cz.

(Veletrhy Brno, a. s.)

AUTOMA

Na webových stránkách www.automa.cz lze časopis prolistovat i prohledat fulltextovým vyhledávačem.